

Van: Liga voor Mensenrechten <info@mensenrechten.be>

Aan: veerle.solia@amsab.be

Datum: 10/30/2008 04:34 PM

Onderwerp: Nieuwsbrief oktober 2008

Nieuwsbrief 2008

Beste lezer,

Ook deze maand valt er weer heel wat nieuws te melden op mensenrechtelijk vlak!

In deze nieuwsbrief vind je de bespreking van een arrest van het Hof van Cassatie in de Total-zaak, de bespreking van een opmerkelijk arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en een interessant persbericht van de Gezinsbond.

De Liga reageerde vorige week op de plannen rond de nationale politiedatabank. Meer informatie vind je terug in het persbericht dat we hierover verstuurd.

Afgelopen vrijdag organiseerde de Liga, samen met haar franstalige zusterorganisatie, een colloquium over het uittreksel uit het strafregister. We bezorgen je enkele sfeerbeelden.

Tot slot nog dit: zoals ieder jaar reikt de Liga een Prijs voor Mensenrechten uit. De prijswinnaar houden we nog even geheim, maar je kan alvast in je agenda noteren dat de prijsuitreiking zal plaatsvinden op zondag 7 december om 11u in de Ateliers van de Munt, Leopoldstraat 23, Brussel.

Veel leesplezier!

de Liga voor Mensenrechten

Recent op onze site

[STRAF BLAD ! Brandmerk van de 21ste eeuw?]

STRAF BLAD !

Brandmerk van de 21ste eeuw?

Op 24 oktober organiseerden de Liga voor Mensenrechten en de Ligue des Droits de l'Homme een colloquium over het strafregister in het Huis der Parlementsleden. Alle lezingen worden gebundeld in een boek dat via de liga's verkrijgbaar zal zijn. Bij de rondetafelgesprekken kwam heel concrete en actuele informatie naar boven. Voor wie er niet bij kon zijn, vatten we kort samen wat we qua wetgevend werk mogen verwachten.

Binnenkort wordt een wetsontwerp over het strafregister ingediend in de Kamer, maar dit zal van eerder technische aard zijn en het huidige systeem niet fundamenteel wijzigen.

Beter nieuws is dat er volgend jaar een doorlichting gepland is van de praktische verwerking van de gegevens, niet alleen van het strafregister zelf, maar ook van eerherstel. Bedoeling is de grote achterstand weg te werken, en de procedures vlotter te laten verlopen.

Een uitbreiding van de automatische uitwissing van het strafblad en een beperking van de toegang tot het strafregister zijn voorlopig nog niet aan de orde.

[Geen gerechtigheid in de TOTAL-zaak]

Het Hof van Cassatie besliste op 29 oktober om geen verder onderzoek te verrichten naar een klacht die vier Birmaanse vluchtelingen tegen oliiegigant Total neerlegden. De beslissing is het einde van een acht jaar durend proces vol onregelmatigheden en obstakels.

Het begon allemaal in 2002, toen vier Birmanen op basis van de Genocidewet klacht neerlegden tegen Total wegens medewerking aan het totalitair regime in Birma. Total zou er medeverantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de mensheid. De Genocidewet gaf België universele rechtsmacht voor het onderzoeken en beoordelen van misdaden tegen de mensheid. Dat wil zeggen dat het Belgische gerecht bevoegd was elke klacht te onderzoeken, zonder dat er een link met België moest bestaan.

In 2003 werd de genocidewet aangepast, onder meer door zware druk van de regering Bush. De Belgische rechter kan sinds de wetwijziging alleen nog klachten onderzoeken als er een

aanknopingspunt met België is. De wetswijziging werd van toepassing verklaard op alle hangende zaken, en dus ook op de Total-zaak. Het onderzoek in de zaak, dat intussen al gestart was, werd onverwijld stilgelegd.

De Birmanen deden er alles aan om het onderzoek toch te laten doorgaan. In 2004 komt de zaak voor het Hof van Cassatie, dat in een arrest van 2005 weigert de aanwezigheid van Total in België als aanknopingspunt te zien.

In 2004 is er opnieuw hoop voor de Birmanen. Het Arbitragehof (nu Grondwettelijk Hof) stelt een ongewettigd onderscheid vast tussen Belgen en door België erkende vluchtelingen in bepaling in de hervormde genocidewet. Het aanknopingspunt met België is voor Belgen vanzelfsprekend, maar door België erkende vluchtelingen moeten een ander verband met België aantonen. Eén van de Birmanen die de klacht neerlegden, heeft het statuut van erkend politiek vluchteling. De uitspraak van het Arbitragehof had dus de ontvankelijkheid van de klacht tot gevolg moeten hebben. Maar dat was buiten het Hof van Cassatie gerekend. Gedurende drie jaar komt er geen beweging in de zaak. Het aanwenden van het positief injunctierecht door minister Flahaut kon hieraan niets veranderen.

En nu is er dus de uitspraak... Het Hof van Cassatie meent dat de zaak in 2005 definitief afgesloten is, en niet heropend kan worden. Dat het wetsartikel waarop de beslissing in 2005 gegrond was, intussen vernietigd werd, heeft blijkbaar geen belang. Het dossier zal nooit onderzocht worden, de bewijzen nooit aan een rechter voorgelegd. Total gaat vrijuit.

[Straatsburg kan niet lachen met Baskische cartoon]

Liga voor Mensenrechten

Gebroeders De Smetstraat 75

9000 Gent

Op 2 oktober 2008 bevestigde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens de veroordeling door de Franse rechters van de Baskische cartoonist voor zijn spotprent over de 9/11. Het Hof besloot unaniem dat de veroordeling door Frankrijk wegens medeplichtigheid aan apologie van terrorisme niet strijdig is met vrijheid van meningsuiting zoals vermeld in artikel 10 EVRM.

Denis Leroy tekende, onder zijn pseudoniem Guezmer, een spotprent van de aanslagen op de twin towers te New York. De cartoon verscheen op 13 september 2001 in het Baskische blad Ekaitza. Het was voornamelijk het onderschrift "Nous en avions tous rêvé, ... le Hamas l'a fait" dat voor ophef zorgde bij de lezers. In haar volgende editie publiceerde het blad Ekaitza zowel lezersreacties als een reactie van Leroy zelf waarin hij zijn beweegredenen verduidelijkte. Hij verklaarde dat hij met zijn cartoon de imperialistische politiek van de VS aan de kaak stelt en de teloorgang van symbolen wou illustreren. Het onderschrift, zo verduidelijkte Leroy, is een persiflage op een slogan van Sony 'U hebt ervan gedroomd? Sony heeft het gemaakt'.

De Franse rechters veroordeelden Leroy, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep, wegens medeplichtigheid aan de verheerlijking van terrorisme. Daarop stapte hij naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens waarbij hij zich beriep op de vrijheid van meningsuiting (artikel 10 EVRM). Hoewel het Hof in het verleden aangaf dat de journalistiek en zeker de satire samen kunnen gaan met overdrijving en provocatie, keurde het Hof in deze zaak, in tegenstelling tot haar rechtspraak uit het verleden, de Franse overheidsinmenging goed. De rechters van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vonden de cartoon de verheerlijking van terrorisme en een ophemeling van het geweld tegen de VS. Het Hof deed haar uitspraak rekening houdend met het feit dat de Franse rechtbanken slechts een lage boete oplegde aan Leroy en dat de cartoon werd gepubliceerd in het door het aangeslagen geplaagde Baskenland.

Dit is een eigenaardige beslissing aangezien het Europees Hof voor de Rechten van de Mens doorgaans afkerig staat t.a.v. overheidsinmenging in de persvrijheid en onlangs nog stelde dat rechters in Europa rekening moeten houden met de oorspronkelijke intentie van de journalist. Zo vernietigt het Hof consequent de uitspraken van Turkse rechtbanken waarbij pro-Koerdische auteurs worden gestraft omdat ze dwepen met separatisme en terrorisme. Ook in de zaak rond de Deense Mohammed-cartoons had de vrijheid van meningsuiting de bovenhand op de bescherming van de nationale veiligheid.

Met de zaak Leroy tegen Frankrijk lijkt het dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens steeds meer begint af te wijken van haar rechtspraak betreffende de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid. Het gevolg van dergelijke uitspraak is moeilijk in te schatten. Maar door deze onduidelijkheid dreigt een chilling effect te ontstaan, waarbij cartoonisten, die de strafbaarheid van hun gedrag niet kunnen inschatten, de neiging zullen hebben het zekere voor het onzekere te nemen en dus aan zelfcensuur zullen gaan doen. Of zoals professor Dirk Voorhoof stelt: "Wat al langer werd gevreesd, is gebeurd: in de strijd tegen terrorisme brokkelt ook in Europa de persvrijheid af."